

יום ב', ח' באדר תשס"ז (26 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, ח' באדר בשנת תשכ"ט, נפטר **לוי אשכול**, האיש ה-3 להיות ראש ממשלת ישראל (אחרי בן-גוריון ומשה שרת). בראשית כהונתו היה אשכול צריך לחיות בצילו של האיש אותו החליף בתפקיד. לעומת בן-גוריון הכריזמתי, נראה היה אשכול מנהיג אפור ומטרה לבדיחות שרווחו על חשבוננו. למעשה האפרוריות של אשכול נבעה מאופיו, בהיותו **איש פשרה** שלא רצה להתעמת עם יריבים אפילו לא מהקצה השני של המפה הפוליטית. הוא הגדיל עשות בהעלאת עצמות זאב ז'בוטינסקי לקבורה בארץ, דבר שבן-גוריון בעל האופי הנקמני לא היה מוכן לעשות. לוי אשכול ניחן במזג טוב, הרבה למזג את דבריו בלשון האידיש, בבדיחה טובה, וכשנשאל פעם אם ברצונו בתה' או בקפה ענה: "**חצי תה' חצי קפה**", דבר שהפך לסמל המסחרי שלו לפשרנות בכל דבר. אך אם מסתכלים מפרספקטיבה של זמן אפשר להתייחס לטקטיקה של אשכול כדרך להשיג מטרות פוליטיות, אך שלא כקודמו, **לעשות זאת בדרכי נועם**. הציבור לא תמיד הבין זאת וייחס לאשכול חולשה, דבר שבא לידי ביטוי ביחס אליו, שנטה לעתים לזלזול בוטה. אשכול כשהתמנה למשרתו הרמה היה אלמן, והוא שודך למרים, ספרנית בכנסת שהיתה צעירה ממנו בכ-30 שנה, דבר שגרר אחריו תגובה ציבורית לא חיובית במיוחד.

ב-1964, במחוות פיוס כלפי תנועת החרות, הורה להעלות לישראל את עצמות **זאב ז'בוטינסקי**, ראש התנועה הרביזיוניסטית, ולטמנו בטקס ממלכתי **בחלקת גדולי האומה** בהר הרצל בירושלים. בשנה זו ערך לוי אשכול את הביקור הראשון כראש ממשלת ישראל בוויינגטון, וב-1966 ביקר בשש מדינות באפריקה. בתקופת כהונתו כראש הממשלה כוננו יחסים דיפלומטיים מלאים עם גרמניה המערבית (1965), ובכך בא אל סיומו תהליך שהחל עם חתימת הסכם השילומים ב-1952. לוי אשכול פעל לשיפור היחסים עם ברית המועצות, והצליח לעצור את נסיונות סוריה ולבנון להטות את מי הירדן בשנים 1964 – 1966. כאמן הדיפלומטיה הפנימית הצליח לכונן את "**המערך**" – ברית שותפות בין מפא"י לבין מפלגת אחדות העבודה – בממשלה ובהסתדרות הכללית, והוביל את מפלגתו לנצחון בבחירות ב-1965. ערב מלחמת ששת הימים (1967) הקים לוי אשכול, **לראשונה בתולדות ישראל**, ממשלת אחדות לאומית, שכללה את מנהיג האופוזיציה מנחם בגין.

אשכול במבט לאחור, לאחר שאחריו היו עוד ששה בתפקיד, זוכה ליחס של הערכה וגעגועים. כיום מבינים שמנהיג מצליח לא צריך להיות מוצנח מהצבא בעל דרגה מרשימה, או דמות כריזמטית מסוג אחר, שכן כריזמה היא דבר נייד מאד. (ראה מקרה משה דיין שהתחיל את הקרירה הפוליטית שלו כמטאור וסיים בצניחה עם התואר "מוישה מחדלטור". על פופולריותו של לוי אשכול תעיד העובדה שדוד לוי, דווקא איש הליכוד במקור, קרא לאחד מילדיו **אשכול**, וכך נושא בנו את השם הפיקנטי **אשכול לוי**...

אישיותו של לוי אשכול ז"ל מתבלטת עוד יותר בעיקר לנוכח עובדת משבר המנהיגות בו נתונה מדינת ישראל מאז אשכול. אחת מתכונותיו החשובות הייתה יכולת ההתייעצות שלו: לוי אשכול הרבה להתייעץ למרות שתמיד קיבל הוא את ההחלטה ("**לעניות דעתי הקובעת**"); קשה להצביע על מנהיג מאז שהיתה בו מידת הענווה הדרושה לכך, ובכך אסוננו.

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננו עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**